

Varnost otrok na spletu

ZAŠČITA IN OPOLNOMOČENJE MLADOLETNIKOV V
DIGITALNEM SVETU

POROČILO SOPREDESEDUJOČIH POSEBNI

SKUPINI ZA VARNOST OTROK NA SPLETU

prof. dr. Jörg M. Fegert in dr. Maria Melchior

Predgovor

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen je marca 2026 dva posebna svetovalca, prof. dr. Jörga M. Fegerta in dr. Mario Melchior, zadolžila za sopredsedovanje posebni skupini za varnost otrok na spletu in morebitne starostne omejitve za družbene medije. Njuna naloga je bila pripraviti poročilo o rezultatih razprav v skupini in svetovati, kakšen je najboljši pristop, ki ga lahko Evropa ubere, da bi splet postal varnejši za otroke.

V okviru skupine, ki jo je predsednica Komisije prvič napovedala v govoru o stanju v Uniji leta 2025, so se združili akademiki na visoki ravni, strokovni delavci, predstavniki mladih in staršev ter drugi strokovnjaki z različnih področij iz vse Evrope, da bi ocenili vpliv, ki ga imajo družbeni mediji na mladoletnice in mladoletnike.

„Pri vseh teh prizadevanjih nas bo vodila potreba po opolnomočenju staršev in izgradnji varnejše Evrope za naše otroke. **Kar zadeva varnost naših otrok na spletu, Evropa verjame v starše, ne pa v dobiček.**“

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen

Govor o stanju v Uniji, 2025

Posebna skupina se je sestala trikrat in ob vsaki priložnosti vključevala različne strokovnjake. Na prvem srečanju posebne skupine 5. marca 2026 so bili proučeni obstoječi znanstveni dokazi o vplivu družbenih medijev – in digitalnega okolja nasploh – na otroke in mladostnike.

Posebna skupina se je drugič sestala 16. aprila 2026 ter razpravljala o obstoječi zakonodaji in orodjih EU ter pristopih v okviru nacionalnih politik k obravnavanju varnosti otrok na spletu. Udeleženci in udeleženke so se na tretjem srečanju posebne skupine dne 16. junija 2026 osredotočili na pristope v okviru nacionalnih politik ter morebitna priporočila za zaščito in opolnomočenje otrok in mladostnikov v digitalnem svetu.

Med ključnimi temami, o katerih je razpravljala skupina, so bile:

- pozitivne in negativne plati uvedbe specifičnih starostnih omejitev za družbene medije in druge digitalne storitve,
- prilagojeni pristopi za zaščito in opolnomočenje mladoletnic in mladoletnikov glede na starostno skupino, socialno-ekonomsko ozadje in tveganja, povezana s starostjo,
- vgrajena/privzeta varnost ter odgovornost ponudnikov družbenih medijev in drugih digitalnih storitev,
- izobraževalni ukrepi in ukrepi ozaveščanja za spodbujanje odgovorne uporabe spleta med otroki in mladostniki, starši in skrbniki, učitelji in izobraževalci,

- načini za podpiranje staršev in izobraževalcev ter opolnomočenje otrok in mladostnikov, da bodo lahko izkoristili priložnosti digitalnega sveta.

Analiza in priporočila iz tega poročila temeljijo na ključnih prispevkih raznolike skupine strokovnjakov, povabljenih na vsako srečanje skupine, in na številnih dodatnih srečanjih s predstavnicami in predstavniki držav članic, zlasti tistih, ki so jih gostili irsko predsedstvo Sveta EU in Luksemburg (ministrsko srečanje D9+), tretje države (vključno z Avstralijo in Brazilijo), Evropski parlament ter njegovi poslanci in poslanke, zlasti člani in članice medskupine za otrokove pravice, prispevkih industrije, civilne družbe, možganskih trustov in drugih organizacij, vključno z Uradom visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice (OHCHR) in Evropskim odborom za varstvo podatkov (EOVP).

Sopredsedujoča sta po teh interakcijah in na podlagi zbranih dokazov pripravila svoja priporočila. Čeprav sta za priporočila odgovorna izključno sopredsedujoča, sta se pri delu v veliki meri oprla na prispevke drugih priznanih strokovnjakov, predstavnikov staršev in mladih ter na strokovno znanje Evropske komisije.

Poročilo naj bi bilo podlaga za prihodnje ukrepe, ki jih bodo Evropska komisija in države članice EU predlagale za okrepitev varnosti otrok na spletu. Ta neodvisna analitična ocena zagotavlja priporočila in navdih za otroke in mladostnike, starše in skrbnike, učitelje in izobraževalce ter ponudnike družbenih medijev in drugih digitalnih storitev o tem, kako bolje zaščititi in opolnomočiti mladoletnike na spletu.

Okvir: področje uporabe in terminologija

Glavna naloga posebne skupine, kot jo je določila predsednica Ursula von der Leyen, je bila razpravljati o varnosti otrok na spletu in morebitnih starostnih omejitvah za družbene medije. Čeprav je to poročilo omejeno na dano nalogo, je bilo v razvijajočih se razpravah na srečanjih posebne skupine in drugih političnih dogodkih (na primer v pozivu voditeljev skupine G7 k varnejšemu digitalnemu prostoru za mladoletnike z dne 17. junija 2026) poudarjeno, da morata sopredsedujoča natančno opredeliti terminologijo, ki se uporablja v tem poročilu.

Brez poseganja v mednarodne, evropske ali nacionalne pravne akte se v tem poročilu uporabljajo naslednji izrazi in ustrezne opredelitve pojmov:

- **družbeni mediji in druge digitalne storitve (na kratko družbeni mediji+)** – v tem poročilu se izraza „družbeni mediji+“ in „družbeni mediji in druge digitalne storitve“ uporabljata za široko opredeljene storitve, ki so lahko dostopne mladoletnikom ter vsebujejo starosti neprimerne in/ali tvegane značilnosti (na primer značilnosti, ki povzročajo zasvojenost ali so škodljive, med katerimi so neskončno drsenje, samodejno predvajanje, priporočilni algoritmi in stalna obvestila) in/ali vsebine. Ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev vključujejo spletne platforme, ki delujejo kot posredniki vsebin tretjih oseb, kot so družbeni mediji, in trgovine z aplikacijami. Vključujejo tudi umetnointeligenčne sisteme, ki ogrožajo varnost in razvoj mladoletnic in mladoletnikov, vključno z umetnointeligenčnimi spremljevalci, videoigrami, ki otroke izpostavljajo škodljivim poslovnim praksam ali nevarnim stikom, ter platformami za izmenjavo videov, ki mladoletnicam in mladoletnikom omogočajo starosti neprimeren dostop;
- **mladoletniki, otroci in mladostniki** – brez poseganja v zakonsko opredeljeno uporabo izraza „otroci“ (na primer v Konvenciji Združenih narodov o otrokovih pravicah) to poročilo zagovarja potrebo po pristopu k zaščiti mladoletnikov na spletu, pri katerem se upošteva njihov razvoj ter s katerim bi se obravnavali posebna tveganja in ranljivosti, ki so jim izpostavljeni pri različnih starostih. Za namene te analize avtorji uporabljajo izraz „mladoletniki“ za vse otroke ter mladostnice in mladostnike, mlajše od 18 let (meja polnoletnosti). Izraz „mladostniki“ se nanaša na vse mladoletnice in mladoletnike, stare od 13 do 18 let. Izraz „otroci“ se nanaša na vse mladoletnike, mlajše od 13 let. V tem poročilu se izraz „otrokove pravice“ nanaša na pravice vseh otrok, mlajših od 18 let, kot so opredeljene v pravnih besedilih. Izraz „varnost otrok na spletu“, kot je naveden v mandatu delovanja posebne skupine, se uporablja kot krovni izraz za zaščito in opolnomočenje mladoletnikov v digitalnem svetu.

Predgovor: varno odraščanje v svetu družbenih medijev+

Hiter razvoj digitalnih tehnologij je korenito spremenil način, kako otroci in mladostniki odraščajo ter kako komunicirajo s svojimi vrstniki, starši in učitelji ter s svetom okoli sebe. Hkrati dejavnosti v svetu zunaj spleta ostajajo ključne za učenje, saj spodbujajo navezovanje pristnih odnosov in pridobivanje izkušenj, ki vplivajo na razvoj mladoletnikov.

Svet družbenih medijev+ otrokom in mladostnikom **ponuja številne priložnosti** za učenje, povezovanje, sodelovanje in ustvarjanje. Vendar je treba mladoletnike izobraziti in opolnomočiti, da bodo lahko izkoristili te priložnosti in v celoti izpolnili svoj potencial.

Kljub temu pa **prostori družbenih medijev+ predstavljajo tudi številna tveganja** za zdrav razvoj in dobro počutje mladoletnikov. To med drugim vključuje tveganje prekomerne uporabe zaradi zasvojevalnih značilnosti, nadomeščanja razvojno ugodnih dejavnosti, izpostavljenosti škodljivim vsebinam in neustreznim stikom na spletu. Ta tveganja še povečuje pojav novih tehnologij, zato zahtevajo odločne, vendar previdne odločitve za zaščito otrok in mladostnikov na spletu.

Zaradi vsesplošne uporabe družbenih medijev in drugih digitalnih storitev so **oblikovalci politik in starši izredno zaskrbljeni glede groženj, s katerimi se otroci in mladostniki soočajo na spletu**. Čeprav so bile starostne omejitve za dostop do družbenih medijev in drugih digitalnih storitev deležne kritike, **bi lahko bile nujen previdnostni ukrep**, dokler se ne dokaže, da so prostori družbenih medijev+ dovolj varni, da lahko do njih dostopajo otroci in mladostniki, ali dokler se ne razvijejo varne alternative.

Uvedba starostnih omejitev ne pomeni, da so za varnost mladoletnikov na spletu v prvi vrsti odgovorni starši in skrbniki ali otroci in mladostniki sami. Prav tako ne gre za prevladujočo odgovornost s ponudnikov. **Ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev še naprej nosijo največjo odgovornost za varnost storitev, ki jih razvijajo in zagotavljajo.**

Dokazno breme morajo nositi ponudniki, ne pa regulatorji, starši in otroci. **Dokler ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev ne dokažejo, da so njihove storitve vgrajeno varne, bi bilo treba v EU omejiti dostop za otroke, mlajše od 13 let.** Poleg omejitev na ravni EU lahko države članice uvedejo dodatne previdnostne starostne omejitve za mladostnike, starejše od 13 let.

Previdnostne starostne omejitve so takojšnji ukrepi za doseganje dolgoročnega cilja zagotavljanja varnih prostorov družbenih medijev+ za mladoletnike s spodbujanjem kulturnih sprememb. Prvi rezultati iz držav, ki so uvedle splošne starostne prepovedi dostopa do družbenih medijev, kažejo, da večina mladoletnikov najde način, da zaobide takšne politike. Hkrati so se nekateri mladoletniki umaknili iz

teveganih družbenih medijev in drugih digitalnih storitev ter imajo zdaj več časa za dejavnosti zunaj spleta (kot so šport in druženje v živo). To dokazuje, da je mogoče, da mladoletniki postopno spremenijo standardne načine uporabe družbenih medijev+, kar je treba priznati.

Vendar je za spremembe potreben čas. Odnos družbe do zakonske prepovedi telesnega kaznovanja v šolstvu se je na primer razvijal več generacij (na primer v Nemčiji in na Švedskem). V okviru prepovedi telesnega kaznovanja je bilo pojasnjeno, kaj se pričakuje od staršev, oskrbovalcev, učiteljev in izobraževalcev, okrepljeno pa je bilo tudi sodelovanje drugih navzočih oseb, da bi se zagotovila nenasilna vzgoja mladoletnikov. Uspeh tega ukrepa so potrdili pozitivni trendi in stalno vrednotenje vse od njegove uvedbe.

Tudi za učinkovitost starostnih omejitev bi se moral spremeniti odnos družbe. Stalno vrednotenje in dolgoročno spremljanje lahko oblikovalcem politik pomaga razumeti, ali se bodo navade mladoletnikov in njihovih staršev, skrbnikov in izobraževalcev sčasoma spremenile.

Otrokom in mladostnikom, ki odraščajo v današnjem svetu družbenih medijev+, je treba omogočiti, da živijo zdravo in izpolnjujoče življenje ter izkoristijo priložnosti, ki jih ponujajo družbeni mediji in druge digitalne storitve. **Otrokove pravice veljajo na spletu in zunaj njega** – od pravice do varnosti in zaščite pred gospodarskim izkoriščanjem in kriminalom vseh oblik (zlasti spolnim nasiljem) do pravice do dostopa do informacij, izobraževanja in prostega časa.

„Že desetletja skrbimo, da je resnični svet varnejši za otroke, enako pa moramo storiti tudi v digitalnem svetu. Pozitivne priložnosti, ki jih ponuja tehnologija, ne smejo ogroziti njihove varnosti, zdravja ali sreče.“

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen

Otroci imajo pravico odraščati v varnem okolju, ki spodbuja njihov razvoj, tako na spletu kot zunaj njega. Mladoletnike bi bilo treba tudi v prihodnje podpirati zunaj spleta, ob tem pa moramo priznati, da spletna okolja postajajo vse pomembnejši del vsakdana mladoletnikov. Zato je treba v vseh družbenih medijih in drugih digitalnih storitvah zagotoviti privzeto zaščito.

Otrokove pravice morajo biti podlaga za ukrepe za varnost otrok na spletu. Pri morebitnih starostnih omejitvah je treba v celoti spoštovati otrokove pravice, poleg tega pa morajo biti sorazmerne in uravnotežene s koristjo otroka. Sredstva za izpolnitev tega cilja morajo slediti tehnološkemu razvoju.

Čeprav ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev še naprej nosijo največjo odgovornost za varnost svojih storitev, zlasti za mladoletnike, **je za zaščito in opolnomočenje otrok in mladostnikov v okolju družbenih medijev+ potreben**

celovit ekosistem akterjev. Od regulatorjev, ki morajo uvesti potrebne ukrepe, do ponudnikov, ki ponujajo varne in starosti primerne storitve, staršev, skrbnikov, učiteljev in izobraževalcev, ki imajo ključno vlogo pri nadzoru in usmerjanju mladoletnikov pri uporabi spleta. Z dozorevanjem mladoletnikov in hitrim spreminjanjem okolij družbenih medijev+ je **uspeh ekosistema odvisen od medsebojno povezanega ukrepanja vseh akterjev** z enako vizijo: varno odraščanje otrok in mladostnikov v digitalnem svetu.

Slika 1: Ekosistem za zaščito in opolnomočenje mladoletnikov na spletu

Krepitev političnega zagona za izboljšanje varnosti otrok na spletu

V zadnjih mesecih se je pokazalo, da varnost otrok na spletu postaja politična prednostna naloga po vsem svetu. **Avstralija je s svetom delila svoja ključna spoznanja, pridobljena z uvedbo, izvajanjem in stalnim vrednotenjem „odložitve uporabe družbenih medijev“.** Druge države, kot sta Združeno kraljestvo in Kanada, so ji sledile z načrtovanjem zakonodajnih predlogov, Indonezija pa je prepoved že sprejela.

Glede na nedavno poročilo naj bi 92 % Evropejcev in Evropejk menilo, da bi morala biti krepitev zaščite otrok in mladih na spletu prednostna naloga EUⁱ.

To vprašanje so začeli reševati tudi evropski voditelji in voditeljice. Jutlandska deklaracijaⁱⁱ iz septembra 2025 in resolucija Evropskega parlamenta, v kateri se poziva k določitvi digitalne minimalne starosti na ravni EUⁱⁱⁱ, ustanovitev posebne skupine za varnost otrok na spletu s strani predsednice Ursule von der Leyen in nedavni sklepi Evropskega sveta^{iv} jasno kažejo, da se krepí politični zagon za sprejetje konkretnih ukrepov za obravnavanje vse večjih tveganj, s katerimi se soočajo otroci na spletu.

Junija 2026 se je skupina G7, v katero so vključeni Kanada, Francija, Nemčija, Italija, Japonska, Združeno kraljestvo, Združene države Amerike in Evropska unija, prvič na najvišji politični ravni dogovorila o skupnih načelih za zaščito mladoletnikov pred digitalnimi storitvi, ki predstavljajo tveganja^v.

Poleg tega **več držav članic EU sprejema zakonodajo za določitev minimalne starosti za dostop do družbenih medijev in drugih digitalnih storitev**, ki bi lahko otrokom in mladostnikom škodovali. Francija na primer trenutno predlaga starostno omejitev 15 let na podlagi črnega seznama omejenih storitev. Grčija načrtuje starostno omejitev 15 let za spletne storitve družbenih omrežij. Danska proučuje omejitev za mladoletnike, mlajše od 16 let, z možnostjo znižanja te starosti ob privolitvi staršev. Švedska načrtuje določitev starostne omejitve na leto, ko otrok dopolni 15 let, pri čemer je izvzetih več vrst storitev. Številne druge, od Portugalske in Španije do Nemčije in Poljske, proučujejo možnosti sprejetja zakonodaje na tem področju.

Ob tem obstaja resnično tveganje razdrobljenosti evropskega enotnega trga digitalnih storitev. Zato številne države članice pozivajo, naj se to področje uredi na ravni EU. Priznati bi bilo treba, da imajo države članice različne kulturne in nacionalne okvire za izobraževanje, digitalno pismenost in zaščito mladoletnikov. Zaradi razdrobljenosti bi lahko mladoletniki v različnih delih EU uživali različno raven zaščite. To bi pomenilo tudi, da bi se lahko regulatorji soočali z zapleti v zvezi z izvrševanjem v praksi, ponudnikom pa bi lahko nastajali višji stroški izpolnjevanja obveznosti. To bi lahko posredno vplivalo na razvoj varnejših družbenih medijev in drugih digitalnih storitev ter na učinkovitost zakonodaje o varnosti na spletu.

EU je že sprejela konkretne ukrepe za zaščito mladoletnikov. Nedavni sklepi Evropske komisije so še poudarili, kako nujno je grožnje, s katerimi se otroci in mladostniki soočajo na spletu, obravnavati na podlagi konkretnih dokazov. Jasni primeri so predhodne ugotovitve zoper družbi Meta in TikTok zaradi domnevnega neizpolnjevanja visokih standardov za zaščito mladoletnikov na spletu iz akta o digitalnih storitvah in nezagotavljanja lahko dostopnih mehanizmov za označevanje vsebin, povezanih s spolno zlorabo otrok. Poleg tega nedavne prelomne odločitve sodišč ZDA pomenijo zgodovinski preobrat v razpravi o odgovornosti platform.

Kratka zgodovina zaščite mladoletnikov na spletu

Prizadevanja za zaščito otrok in mladostnikov na spletu segajo do začetkov interneta in izvirajo iz časov pred prihodom družbenih medijev, pametnih telefonov in umetne inteligence. Temelji današnjih pravil za zaščito mladoletnikov na spletu so bili

postavljeni v 90. letih prejšnjega stoletja in na začetku 21. stoletja, pri čemer so bili oblikovani zakoni, ki storitvam in podjetjem omogočajo čezmejno delovanje in izmenjavo informacij. Čeprav ta pravila niso bila zasnovana izključno za zaščito otrok in mladostnikov na spletu, so vzpostavila številna načela, ki še naprej podpirajo veljavno zakonodajo na treh področjih.

Prvič, z ureditvijo medijev in digitalnih storitev na notranjem trgu so bila uvedena skupna pravila za televizijske storitve po vsej Evropi, vključno z zaščitnimi ukrepi, ki ščitijo pred vsebinami, ki bi bile lahko škodljive za mladoletnike. Tudi prvi harmonizirani okvir za spletne storitve ali „storitve informacijske družbe“ (v skladu z direktivo o elektronskem poslovanju) je podprl razvoj čezmejnih spletnih storitev v EU.

Drugo področje so pravila o varstvu podatkov in zasebnosti, tj. prvotno skupni standardi za zbiranje in uporabo osebnih podatkov v državah članicah iz direktive o varstvu podatkov iz leta 1995.

Tretjič in zadnjič, varstvo potrošnikov. Skupna pravila EU se spopadajo z zavajajočimi in agresivnimi poslovnimi praksami. V teh pravilih se priznava, da je treba dodatno zaščititi ranljive potrošnike, in to je pomembno načelo v digitalnem okolju. Pri tem gre na primer za izpostavljenost otrok in mladostnikov poslovnim praksam, ki lahko nanje drugače vplivajo kot na odrasle.

Ob vse tesnejši vpetosti digitalnih tehnologij v naš vsakdan je EU nenehno posodabljala te pravne okvire, da bi se odzvala na nove izzive. S splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR) so bili uvedeni posebni zaščitni ukrepi za varstvo osebnih podatkov otrok in izražanje privolitve na spletu. Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah je bila razširjena na nove oblike avdiovizualnih vsebin in na platforme za izmenjavo videov. Nazadnje, z aktom o digitalnih storitvah so bila določena pravila za storitve spletnih posrednikov, tudi za posebni namen zaščite mladoletnikov.

Ta razvoj odraža širši trend: digitalnih tehnologij ni več mogoče preprosto umestiti v eno samo regulativno ali pravno kategorijo. Družbeni mediji in druge digitalne storitve združujejo elemente medijev, komunikacije, trgovine in obdelave podatkov, pogosto znotraj iste platforme. Zato mora biti učinkovit pristop k zaščiti mladoletnikov na spletu celosten in temeljiti na instrumentih z več področij prava EU, vključno z regulacijo platform, varstvom podatkov, varstvom potrošnikov in regulacijo avdiovizualnih medijev.

Zaradi hitrega razvoja in uvajanja umetne inteligence se tveganja za mladoletnike na spletu še potencirajo. To spremlja tudi stalni razvoj družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, da bi zajeli in ohranili zanimanje uporabnikov ob današnji „ekonomiji pozornosti“. Potreba po tem, da regulatorji posredujejo s krepitvijo zaščite in opolnomočenjem mladoletnikov za varno uporabo družbenih medijev+, je večja kot kdaj koli prej.

Dokazi glede tveganj in priložnosti, ki jih za mladoletnike prinaša splet

Hitre tehnološke spremembe so otrokom prinesle izjemne priložnosti za izmenjave z vrstniki, izražanje njihove ustvarjalnosti ter dostop do znanja in podpore. Vendar otroci niso odrasli, okolje družbenih medijev+ pa jih izpostavlja različnim tveganjem za njihovo telesno in duševno zdravje ter razvoj pri različnih starostih. Na to odločilno vplivajo tudi socialno-ekonomski in individualni dejavniki, kot sta družinsko ozadje in spol, ter sama zasnova družbenih medijev in drugih digitalnih storitev.

Zanesljivi dokazi o tem, kako so tveganja in škodljivi vplivi povezani z družbenimi mediji in drugimi digitalnimi storitvami, so ključni za oblikovanje ustreznih ukrepov za zaščito in opolnomočenje mladoletnikov na spletu.

Posebne značilnosti, funkcionalnosti ali formati, ki se uporabljajo v družbenih medijih+, so lahko škodljivi v različnem obsegu, odvisno od družbenih in osebnih okoliščin otroka ali mladostnika. Mladoletniki, ki pripadajo rasnim, etničnim in verskim manjšinam, pripadniki skupnosti LGBTQ+, osebe s posebnimi izobraževalnimi potrebami ali predhodno obstoječimi duševnimi motnjami so lahko še posebej ranljivi za škodljive vplive na spletu. To ranljivost seveda še povečujejo družbeni mediji in druge digitalne storitve s škodljivimi, manipulativnimi ali zasvajajočimi vsebinami ali zasnovo. Z razvojem teh značilnosti bi se morale razvijati tudi raziskave in zbiranje dokazov.

Tveganja za telesno in duševno zdravje, ki jih družbeni mediji in druge digitalne storitve pomenijo za mladoletnike, so obsežna. Z vidika telesnega zdravja prekomeren čas, preživet pred zasloni, nadomešča igro in šport na prostem ter lahko vpliva na zdravje, telesno pripravljenost in spanje otrok. Uporaba družbenih medijev+ in naprav v zgodnjem otroštvu izpodriva raziskovanje in osebno družabno interakcijo v resničnem svetu. To lahko vpliva na socialno-čustveni razvoj in dovzetnost za težave z duševnim zdravjem. Dolgotrajna uporaba naprav lahko povzroči tudi težave, kot so kostno-mišične okvare in sindrom računalniškega vida.

Uporaba družbenih medijev in drugih digitalnih storitev pomeni precejšnje tveganje za duševno zdravje. Tveganja, ki jih prinaša okolje družbenih medijev+, ki neposredno škodujejo duševnemu zdravju otrok, se križajo z njegovim potencialom za poslabšanje že obstoječih težav z duševnim zdravjem, vključno z depresijo in tesnobo. Tudi pri tem o izpostavljenosti otrok in mladostnikov tveganjem odločajo socialni in individualni dejavniki.

Na splošno je pogostost uporabe družbenih medijev in drugih digitalnih storitev med otroki in mladostniki povezana s težavami s spanjem in koncentracijo ter povečano pojavnostjo depresije in tesnobe. Značilnosti zasnove, ki povzročajo zasvojenost, te učinke krepijo s spodbujanjem kompulzivnega preverjanja, strahu pred tem, da bi kaj zamudili, in vse pogostejše primerjave z drugimi. To lahko spodkoplje samospoštovanje mladoletnikov in poveča stres. Algoritemsko ojačevanje in priporočilni sistemi lahko okrepijo dezinformacije in sovražni govor. Te posledice močno škodijo zlasti ranljivim skupinam na spletu.

Tveganje izpostavljenosti mladoletnikov kriminalnim in nezakonitim spletnim vsebinam je precejšnje. Tako odrasli kot mladoletniki namerno izkoriščajo družbene medije in druge digitalne storitve, vključno z igralnimi platformami, da navežejo stike z otroki in mladostniki. Med tveganji so izpostavljenost spolni zlorabi otrok (posnetki), pridobivanju otrok za spolne namene, kibernetškemu nadlegovanju, radikalizaciji in napeljevanju k nezakonitim, nasilnim ali terorističnim dejanjem. Vsesplošno razširjena uporaba orodij umetne inteligence resno ogroža otroke in mladostnike zaradi proizvodnje sintetičnih posnetkov spolne zlorabe otrok (na primer globokih ponaredkov). Te zlorabe drastično vplivajo na razvoj mladoletnikov, njihovo duševno in telesno zdravje ter lahko v najresnejših primerih terjajo njihova življenja.

Ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev še naprej nosijo največjo odgovornost za zagotavljanje varnosti mladoletnikov v svojih storitvah. Poleg tega imajo starši in skrbniki pomembno vlogo pri nadzoru časa, ki ga otroci in mladostniki preživijo na spletu, ter usmerjanju mladoletnikov pri skupnem obravnavanju tveganj, s katerimi se soočajo v okoljih družbenih medijev+. Skrb za ustrezne nespletne dejavnosti in osebne stike je ključna pri vseh starostih.

Kljub mnogoterim potencialnim škodljivim učinkom **svet družbenih medijev+ otrokom in mladostnikom ponuja številne priložnosti.** Kadar so mladoletniki opolnomočeni za varno interakcijo na spletu in imajo dobre digitalne spretnosti, jim lahko uporaba družbenih medijev in drugih digitalnih storitev prinese korist za dobro počutje, družbeno povezanost, zagotavlja podporno mrežo vrstnikov in ustvari priložnosti za samoizražanje, državljansko udejstvovanje in neodvisno učenje. Ciljane pobude za digitalne spretnosti, kot so portal „Boljši internet za otroke“, centri za varnejši internet in vključevanje medijske pismenosti v nacionalne učne načrte za izobraževanje in usposabljanje, so pokazale, da je mogoče z digitalnimi spretnostmi izboljšati kritično razmišljanje, odpornost na dezinformacije in sposobnost mladoletnikov za varno uporabo spleta.

Vgrajeno varni družbeni mediji in druge digitalne storitve bi lahko prispevali k opolnomočenju otrok in mladostnikov ter njihovi udeležbi na spletu, in sicer s podpiranjem pridobivanja digitalnih spretnosti in medijske pismenosti. Starosti primerno digitalno izobraževanje, ki ga izvajajo šole ob podpori staršev in skrbnikov, bi lahko mladoletnike opremilo tudi za izkoriščanje priložnosti spletnega sveta ter obvladovanje morebitnih tveganj in škodljivih vplivov.

Potreba po obravnavi značilnih tveganj po starosti

Z odraščanjem in večjo neodvisnostjo otrok se zmanjšuje zmožnost staršev, da nadzorujejo njihove spletne dejavnosti. Vloga vpliva vrstnikov se povečuje. Mladoletniki v adolescenci in ko se bližajo polnoletnosti, postajajo vse bolj samostojni pri uporabi spleta ter so sposobni bolje razumeti in se spopadati s tveganji, ki so jim pri tem izpostavljeni. Potrebe triletnikov in šestnajstletnikov so seveda različne. To poudarja **pomen pristopa k varnosti otrok na spletu, ki upošteva razvoj,** kot ga

uporabljamo v tem poročilu, in sicer **z razlikovanjem med različnimi starostnimi skupinami:**

otroci, mlajši od treh let, kot pasivni uporabniki spleta trpijo predvsem zaradi tveganja, da to vpliva na njihove medosebne odnose, in tveganja „tehnoferece“¹. Tveganja v veliki meri izhajajo iz tega, da poskušajo skrbniki otroka pomiriti ali zamotiti z uporabo zaslona namesto z medosebno interakcijo. To lahko vpliva na zmožnost koncentracije otrok, njihov jezikovni razvoj in socialno-čustveni razvoj;

otroci od treh do pet let kot novi neodvisni uporabniki pod nadzorom so vse bolj izpostavljeni tveganjem, ki so prisotna v spletnih okoljih in povezana z daljšo izpostavljenostjo zaslonom. Družbeni mediji in druge digitalne storitve, ki so optimizirane za takojšnjo zadovoljitev potreb, ponavljajoče se nagrajevanje in stalne zunanje dražljaje, so v osnovi neskladni z razvojnimi zmogljivostmi otrok in lahko škodujejo njihovemu dolgoročnemu razvoju;

uporaba družbenih medijev in drugih digitalnih storitev se pri **otrocih od šest do devet let** znatno poveča. Zunanje odzivanje nanje iz spletnega sveta (na primer všečki, točkovanje in lestvice vodilnih) se križa z nastajajočim samospoštovanjem, ki temelji na razvoju kompetenc v resničnem svetu. To lahko poveča zaskrbljenost glede uspešnosti in primerjavo z vrstniki ter poveča ranljivost za kibernetško nadlegovanje, sovražni govor in nadlegovanje s strani vrstnikov;

dostop **otrok od deset do dvanajst let** do družbenih medijev+ postane osrednji pogoj za udejstvovanje v družbi. Pri tej starosti se otroci soočajo z največjim zblizevanjem razvojnih občutljivosti in ojačevanjem vpliva s strani platform. Sistemi algoritemskega priporočanja krepijo družbene primerjave, izpostavljenost škodljivim ali nezakonitim vsebinam (vključno s posnetki spolne zlorabe otrok, ekstremistično propagando in dezinformacijami) ter vzorcem zasvajajoče zasnove, ki zaostrejuje simptome depresije in tesnobe. Nedavne raziskave trendov kažejo morebitno povezavo med pridobitvijo prvega pametnega telefona pri 12 letih (namesto 13 letih) in povečanim tveganjem depresije in drugih težav z duševnim zdravjem po enem letu^{vi}. Ta primer izpostavlja dejstvo, da so na splošno otroci pred dopolnjenim 13. letom še posebej ranljivi;

mladostniki od 13 do 15 let prehajajo z nadzorovane na postopoma vse bolj avtonomno uporabo družbenih medijev in drugih digitalnih storitev. Tradicionalne oblike nadzora, ki ga izvajajo negovalci in izobraževalci v šoli, postajajo v tem starostnem obdobju vse manj učinkovite. Tveganja vse bolj oblikujejo strukture družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, ne pa toliko samo vedenje posameznikov. Ključni izziv je obravnavanje algoritemskih sistemov, ki strukturirajo izpostavljenost in vplivajo na vedenje, ob tem pa delujejo z omejeno preglednostjo.

Prehod v samostojnost je običajen del odraščanja v današnjem spletnem svetu in zunaj njega. Vprašanje torej ni, kako mladostnike pri tem prehodu zadržati, temveč

¹ Motnje interakcije med starši in otroki zaradi tehnologije.

kako omejiti njihovo izpostavljenost škodljivim posledicam v obdobju največje razvojne ranljivosti. Za učinkovito zaščito je potreben razvojno utemeljen večplasten pristop, ki združuje regulacijo družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, izobraževalne ukrepe ter podporo samoreguliranega učenja in kritične uporabe medijev;

mladostniki od 16 do 18 let vstopijo v fazo vse večjega utrjevanja identitete in vse večje samostojnosti. Razvijajoče se sposobnosti mladostnikov jim omogočajo boljše razumevanje in obvladovanje tveganj, s katerimi se soočajo na spletu. Vendar njihov nevrobiološki razvoj še zdaleč ni končan, tveganja za zasvojenost, tesnobo in težave z duševnim zdravjem pa so zaradi uporabe družbenih medijev in drugih digitalnih storitev še večja. Mladostniki v tej starosti morajo pridobiti potrebne spretnosti (na primer kritično razmišljanje in vrednotenje), da lahko uspešno in varno krmarijo po digitalnem svetu ter v celoti izkoristijo njegov potencial.

Šest vodilnih načel za zaščito in opolnomočenje mladoletnikov na spletu

Zaradi tveganj in priložnosti za otroke in mladostnike v okolju družbenih medijev+ je potreben celovit okvir politike, ki jih bo ščitil in opolnomočil na spletu. **Delo posebne skupine je usmerjalo šest vodilnih načel, ki sta jih oblikovala sopredsedujoča** in se odražajo v strukturi tega poročila. Ukrepi bi morali temeljiti na trdnih dokazih ter analizi izzivov in priložnosti, s katerimi se otroci srečujejo na spletu. Učinkovito izvajanje in vrednotenje sta ključna za zagotavljanje rezultatov.

- **Načelo 1: razvojni pristop (glej poglavje 1)**

Zagotovitev starosti primerne ureditve in prilagojenih usmeritev. Postopni razvoj otrok in mladostnikov terja oblikovanje in uvedbo zaščitnih ukrepov, ki obravnavajo tveganja, s katerimi se soočajo v določeni starosti. Kadar je to mogoče, bi bilo treba pri teh ukrepih upoštevati osebne in socialne okoliščine otrok, ki lahko dodatno vplivajo na njihovo izpostavljenost tveganju.

- **Načelo 2: enakost in raznolikost (glej poglavje 2)**

Priznavanje neenakosti pri tveganjih in izpostavljenosti škodljivim vplivom na spletu glede na starost in socialno-ekonomsko skupino. Ranljivost mladoletnikov za škodljive vplive na spletu je odvisna od spola, spolne usmerjenosti, rasnega, etničnega in verskega ozadja, posebnih izobraževalnih potreb in že obstoječih težav z duševnim zdravjem. Ti dejavniki vplivajo tudi na vire in zmogljivosti, ki jih imajo starši in skrbniki za podporo otrokom in mladostnikom na njihovi poti v samostojnost.

- **Načelo 3: zaščita otrok in mladoletnikov (glej poglavje 3)**

Otroci in mladostniki morajo imeti možnost, da izkoristijo varne prostore družbenih medijev+. Pri zasnovi družbenih medijev in drugih digitalnih storitev bi bilo treba izvajati zaščito mladoletnikov pred škodljivimi vsebinami, značilnostmi, ki povzročajo

zasvojenost, digitalnim zanemarjanjem² in kaznivimi dejanji na spletu (na primer spolno zlorabo). Mladoletniki bi morali biti na voljo preprosto prijavljanje vseh škodljivih vsebin ali značilnosti. Ponudniki bi morali takim prijavam dati prednost, škodljive vsebine ali značilnosti pa nemudoma odstraniti.

- **Načelo 4: odgovornost ponudnikov digitalnih storitev in pravice potrošnikov (glej poglavje 3)**

Ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev morajo prevzeti glavno odgovornost za zagotavljanje, da lahko mladoletniki varno dostopajo do spletnih okolij in jih uporabljajo. Spodbujanje ponudnikov digitalnih storitev k sprejemanju ukrepov za „vgrajeno varnost“ in hitro izvrševanje predpisov, ki temeljijo na vsebini. Dokazno breme bi morali nositi ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, ki bi morali dokazati, da značilnosti njihovih storitev niso škodljive, preden bi svoje storitve lahko ponujali otrokom in mladostnikom.

- **Načelo 5: opolnomočenje in medijska vzgoja (glej poglavje 4)**

Omogočanje staršem in skrbnikom, učiteljem in izobraževalcem, da podprejo postopen prehod otrok in mladostnikov na varno in samostojno uporabo spleta. Zagotavljanje zadostnih priložnosti (na primer usposabljanje na področju digitalne in medijske pismenosti) in ustrezne infrastrukture, da bodo lahko starši razmislili o lastnih dejavnostih in usmerjali spletne interakcije mladoletnikov. Ukrepi morajo biti prilagojeni vlogam skrbnikov in izobraževalcev, ki se z dozorevanjem otrok in mladostnikov razvijajo.

- **Načelo 6: pravice in udejstvovanje otrok (glej poglavje 4)**

Zaščita pravic otrok do varnega udejstvovanja, interakcije in soustvarjanja na spletu in zunaj njega. Ukrepi za zaščito otrok bi morali vedno temeljiti na otrokovih pravicah, kot so opredeljene v ustreznih mednarodnih okvirih³. Starostne omejitve morajo veljati ob upoštevanju otrokovih pravic na spletu, biti sorazmerne, časovno omejene in uravnotežene z otrokovo koristjo. To poudarja tudi potrebo, da se vlaga v nespletne dejavnosti za mladoletnike vseh starosti in jih k njim tudi vzpodbuja.

² Kadar skrbnik vztrajno ne zagotavlja razvojno ustrezne pozornosti, odzivnosti, nadzora ali zaščite, ker digitalne tehnologije posegajo v bistvene funkcije oskrbe, jih nadomeščajo ali spodkopavajo.

³ Zlasti Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah in splošne pripombe Odbora za otrokove pravice, Listina Evropske unije o temeljnih pravicah in strategija EU o otrokovih pravicah.

Strokovna svetovalca predsednice in sopredsedujoča posebni skupini za varnost otrok na spletu

prof. dr. Jörg M. Fegert

dr. Maria Melchior

prof. dr. Jörg M. Fegert

zdravstveni direktor oddelka za otroško in mladostniško psihiatrijo, psihosomatiko in psihoterapijo v Univerzitetnem kliničnem centru Ulm

dr. Maria Melchior

direktorica za raziskave francoskega nacionalnega inštituta za zdravje in medicinske raziskave (INSERM)

ŠEST VODILNIH NAČEL

Zaščitimo in opolnomočimo mladoletnike na spletu

VARNOST OTROK NA SPLETU

ANALIZA STANJA

RAZVOJNI PRISTOP

Zagotovitev starosti primerne ureditve in prilagojenih usmeritev

ENAKOST IN RAZNOLIKOST

Priznavanje neenakosti pri tveganjih,
izpostavljenosti ter škodljivih vplivih za vse skupine

ZAŠČITA MLADOLETNIKOV

Zaščita pred škodljivimi vsebinami, zasvajajočo
zasnovo, digitalnim zanemarjanjem, kaznivimi dejanji
(npr. spolno zlorabo, nadlegovanjem)

ODGOVORNOST PONUDNIKOV DIGITALNIH STORITEV IN PRAVICE POTROŠNIKOV

Uveljavljanje zahtev po vgrajeni varnosti in predpisov, ki temeljijo na
vsebini

OPOLNOMOČENJE IN MEDIJSKA VZGOJA

Omogočanje staršem in skrbnikom, da podprejo
mladoletnike pri pridobivanju digitalnih spretnosti in
medijske pismenosti za odgovorno uporabo

PRAVICE IN UDEJSTVOVANJE OTROK

Zaščita pravice do varnega udejstvovanja in soustvarjanja na spletu

UKREPI

VREDNOTENJE

Glavna priporočila za zaščito in opolnomočenje mladoletnikov na spletu

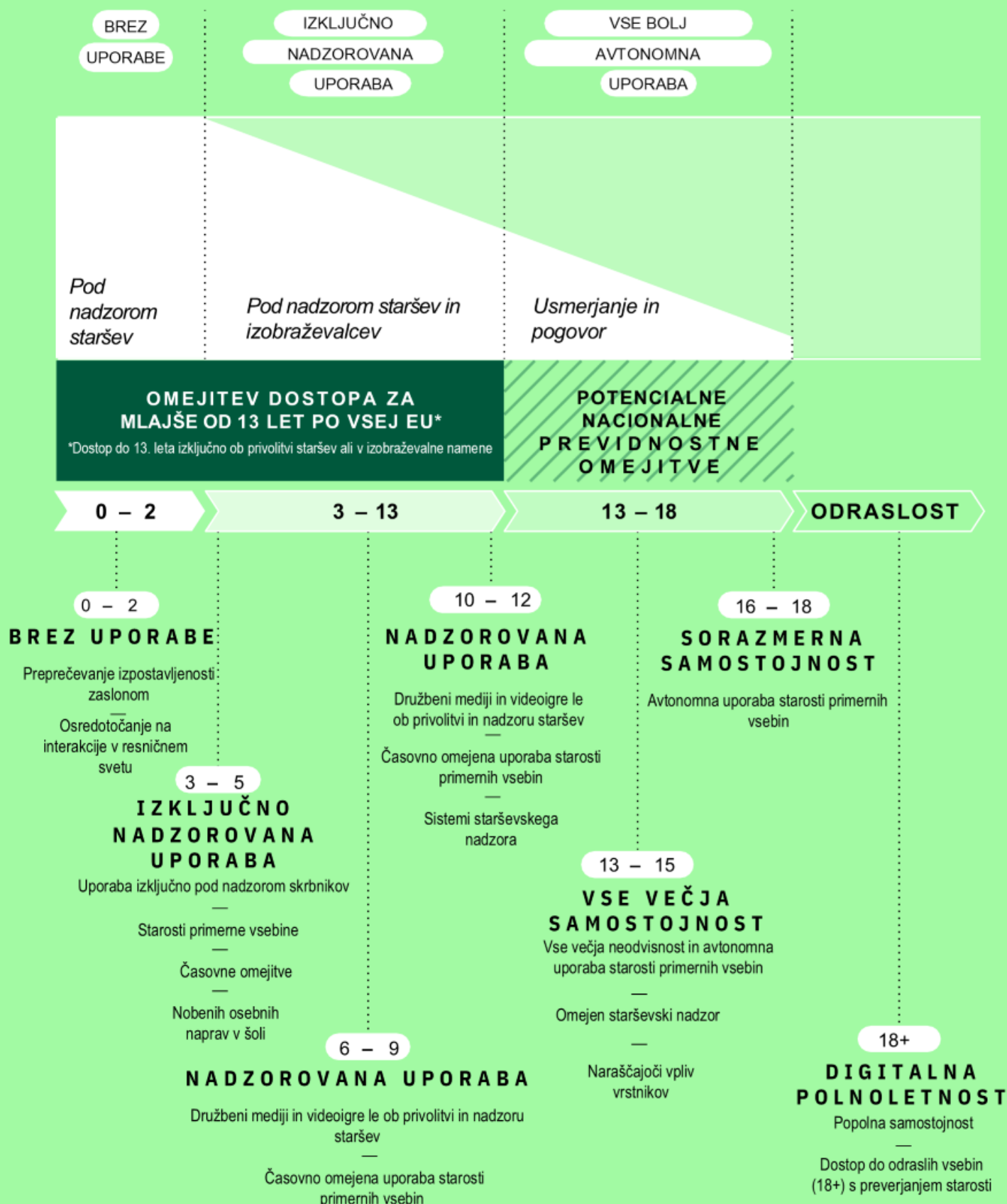
Glavni cilj priporočil iz tega poročila, ki temeljijo na razvojno občutljivem pristopu in odražajo šest vodilnih načel, je uravnotežiti potrebo po zaščiti otrok in mladostnikov na spletu z njihovo pravico do udejstvovanja v svetu družbenih medijev+ in izkoriščanja priložnosti, ki jih ta ponuja.

Priporočila o starosti primerni uporabi družbenih medijev in drugih digitalnih storitev

- 1. Starost od 0 do 2 let: izogibanje zaslonom in družbenim medijem+.** Preprečevanje pretirane izpostavljenosti zaslonom v zgodnjem otroštvu ne pomeni popolne prepovedi, ampak upoštevanje razvojne potrebe otrok v zvezi z navezanostjo, senzoričnim razvojem in zgodnjim učenjem jezika. Starši in skrbniki bi morali dati prednost osebnim interakcijam in biti pozorni na lastno uporabo digitalnih naprav, da lahko dajejo dober zgled in se izognejo „tehoferenci“. Ta pristop je v skladu s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije za preprečevanje motenj v nevrobiološkem in kognitivnem razvoju otrok ter ustvarjanju čustvenih vezi in za preprečevanje fizičnih težav (na primer kvaren vpliv na vid).
- 2. Starost od 3 do 12 let: nadzorovana uporaba starosti primernih družbenih medijev+ in naprav.** Otrokom ne bi smela biti dovoljena nenadzorovana uporaba naprav, na katerih je omogočen dostop do interneta. Šole bi morale zagotoviti prostore za nadzorovano in omejeno uporabo naprav za izobraževalne namene, ki podpira digitalno in medijsko pismenost, čustveno odpornost in kritičen razmislek o tveganjih. Starši in skrbniki bi morali nadzorovati in podpirati digitalno avtonomijo postopoma, s starosti primernimi družbenimi mediji in drugimi digitalnimi storitvami. Prav tako bi se morali z otroki redno pogovarjati o morebitnih koristih in tveganjih interakcij mladoletnikov na spletu. Tako skrbniki kot izobraževalci bi morali otroke v tej starosti še naprej spodbujati k sodelovanju v nespletnih dejavnostih.
- 3. Starost od 13 do 18 let: razvijanje avtonomne uporabe starosti primernih družbenih medijev+.** Mladostniki bi morali imeti v starosti od 13 do 18 let dostop le do starosti primernih in „privzeto varnih“ družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, v katere so bili aktivno uvedeni ključni varnostni elementi (na primer omejitve neskončnega drsenja in priporočilnih sistemov). Dokler se ti „privzeto varni“ družbeni mediji in druge digitalne storitve ne razvijejo, ostajata individualen in starosti primeren starševski nadzor in spremljanje bistvenega pomena. Regulatorji bi lahko razmislili o dodatnih previdnostnih ukrepih. Mladostniki, starejši od 16 let, se približujejo večji digitalni avtonomiji, vendar tveganja, povezana z izpostavljenostjo škodljivim spletnim vsebinam, ostajajo, zato bi morali starši in skrbniki nadaljevati pogovore z otroki o njihovih spletnih izkustvih. Mladostniki bi morali imeti privilegiran dostop do podpornih storitev in sistemov za pritožbe, hkrati

pa bi morali imeti koristi od mrež za medsebojno podporo, ki spodbujajo odgovorno uporabo družbenih medijev in drugih digitalnih storitev.

Starosti primerna uporaba družbenih medijev+ za mladoletnike

Priporočila za zaščito otrok in mladostnikov na spletu

- **Predlog usklajene omejitve dostopa do družbenih medijev in drugih digitalnih storitev za otroke, mlajše od 13 let, po vsej EU.**

Uvesti je treba usklajeno omejitev dostopa do družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, vključno z umetnointeligenčnimi spremljevalci, za otroke, mlajše od 13 let, po vsej EU. Usklajena omejitev dostopa bi olajšala izvajanje sorazmernega zagotavljanja primerne starosti ob upoštevanju pravic, ter spodbudila zahteve glede vgrajene varnosti za ponudnike družbenih medijev in drugih digitalnih storitev. Otroci, mlajši od 13 let, bi morali imeti časovno omejen dostop do okolij družbenih medijev+, primernih njihovi starosti, le z dovoljenjem in nadzorom staršev ali v okviru izobraževanja. Mladostniki, starejši od 13 let, bi morali imeti koristi od vse bolj avtonomne uporabe starosti primernih in varnih družbenih medijev in drugih digitalnih storitev.

Usklajena pravila o minimalni starosti 13 let na ravni EU bi prispevala k pravilnemu delovanju enotnega trga z zagotovitvijo enotnega okvira skladnosti za ponudnike. Usklajena pravila bi regulatorjem olajšala izvrševanje in nadzor na nacionalni ravni in ravni EU. Zagotovila bi tudi enako raven zaščite za vse mladoletnike na spletu po vsej EU, ne glede na socialno-ekonomski, kulturni in nacionalno ozadje.

- **Uvedba učinkovitih sistemov zagotavljanja starosti za preverjanje starosti ter podpiranje vgrajene varnosti in starosti primernih pristopov za zaščito in opolnomočenje mladoletnikov na spletu.**

Metode zagotavljanja primerne starosti – tako preverjanje kot ocenjevanje starosti – morajo biti sorazmerne in spoštovati minimalne zahteve, zlasti v zvezi s temeljnimi pravicami uporabnic in uporabnikov, vključno s pravicami otrok in povezanimi zaščitnimi ukrepi. Vse metode, ki se uporabljajo za preverjanje starosti, bi morale ustrezati najvišjim standardom zasebnosti in varstva podatkov ter ne bi smele privedi do obdelave osebnih dokumentov in biometričnih podatkov za namene ocenjevanja starosti. Izvajati bi bilo treba tehnične standarde, kot je „dokaz brez razkritja znanja“, da se zagotovi, da platforma, potrebna za oceno starosti, in ponudnik preverjanja starosti ne prejmeta nobenih informacij, ki bi omogočile sledenje uporabniku ali njegovo identifikacijo.

Metode zagotavljanja primerne starosti bi morale biti točne pri določanju zahtevane starosti ali starostnih ter enostavne in zanesljive za uporabo v praksi v dejanskih razmerah. Metode bi morale biti zanesljive, da se prepreči izogibanje in odvrnejo kibernetске grožnje, vključujoče (in nediskriminatorne) ter enako dostopne vsem, ki jih morajo uporabljati. Ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev morajo izpolnjevati svojo obveznost, da preprečijo izpostavljenost mladoletnikov tveganim storitvam ter uporabnikom, ki se izdajajo za otroke in mladostnike.

- **Razširitev in uskladitev pravil o ključnih varnostnih elementih v zasnovi družbenih medijev in drugih digitalnih storitev.**

V družbene medije in druge digitalne storitve bi bilo treba vključiti jasne zaščitne ukrepe glede vgrajene varnosti in starosti primerne zaščitne ukrepe (na primer morebitne omejitve neskončnega drsenja, samodejnega predvajanja, potisnih obvestil in problematičnih personaliziranih priporočilnih sistemov). Za odpravo zasvajajoče zasnove, temnih vzorcev, neželenih kontaktov in „zajčjih lukenj“ bi morale biti zaščitne privzete nastavitve sestavni del družbenih medijev in drugih digitalnih storitev. Razširitev in uskladitev pravil o ključnih zaščitnih elementih bi zagotovila gotovost in enotnost v celotnem okolju družbenih medijev+. Zaradi hitrega razvoja tehnologije bi morala biti vsa pravila o ključnih zaščitnih elementih prilagodljiva, da bi lahko stalno obravnavala nove škodljive značilnosti zasnove.

- **Prenos dokaznega bremena na ponudnike družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, da dokažejo, da so njihovi proizvodi in storitve varni za mladoletnike.**

Specifične starostne omejitve bi morale veljati, dokler ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev ne uvedejo ključnih elementov varnostne zasnove, ki ščitijo otroke in mladostnike. Dokler ponudniki ne dokažejo varnih in starosti primernih značilnosti, s čimer bi izpolnili ukrepe EU in nacionalne ukrepe, svojih storitev ne bi smeli ponujati mladoletnikom. Kadar obstaja različica „privzeto varno“, bi bilo treba funkcije, ki niso primerne za starost (značilnosti za odrasle), aktivirati šele po učinkoviti zagotovitvi primerne starosti.

- **Okrepitev zmogljivosti za izvrševanje in vrednotenje.**

Glede na številna pravila, ki se zdaj uporabljajo za varnost otrok na spletu (akt o digitalnih storitvah, splošna uredba o varstvu podatkov, akt o umetni inteligenci itd.), bi morali nadzorni organi okrepiti sodelovanje in izmenjavo informacij med pravnimi okviri. To je ključnega pomena za preprečevanje nedoslednosti ter zagotavljanje skladnega, predvidljivega in učinkovitega pravnega okolja, ki temelji na varstvu temeljnih pravic. Evropska komisija bi morala proučiti mehanizme, ki omogočajo nemoteno sodelovanje med nadzornimi organi, da se izkoristijo obstoječe strukture izvrševanja. Poleg tega je treba oceniti, ali so potrebna dodatna sredstva in prestrukturiranje za regulativne organe, pristojne za izvrševanje in vrednotenje. Razmisliti bi bilo treba o ukrepih za okrepitev vloge civilne družbe pri izvrševanju in njenega prispevka k zmogljivosti izvrševanja, tudi prek obstoječih struktur. Izvrševanje bi se moralo dopolnjevati, pri čemer bi se morali izogibati nasprotujočim si ukrepom.

- **Hitro sprejetje ukrepov za zagotovitev, da imajo ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev jasne obveznosti preprečevanja, odkrivanja, prijavljanja in blokiranja spolne zlorabe otrok na spletu, tudi v medosebni komunikaciji.**

Vrzel v varnosti otrok, ki trenutno obstaja zaradi izteka začasne uredbe o določitvi pravil za preprečevanje spolne zlorabe otrok in boj proti njej, je treba hitro zapolniti. Sozakonodajalca EU bi morala hitro sprejeti predlagano dolgoročno uredbo za preprečevanje spolne zlorabe otrok in boj proti njej. Več kot 80 % preiskav spolne zlorabe otrok izhaja iz prijav, ki jih predložijo ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev. Otroci se pogosto preveč bojijo, da bi prijavili zlorabo. Zaznavanje posnetkov spolne zlorabe otrok, tudi v medosebni komunikaciji, je pogosto edini način za njeno zaustavitev.

- **Države članice lahko za starost nad 13 let uvedejo dodatne previdnostne omejitve dostopa do družbenih medijev in drugih digitalnih storitev.**

Dodatne previdnostne omejitve dostopa bi morale dopolnjevati omejitve dostopa do družbenih medijev in drugih digitalnih storitev na ravni EU za mlajše od 13 let. Mladostniki imajo lahko dostop le do okolja družbenih medijev+, ki je varno, kar zadeva vsebino in zasnovo, primerno starosti ter zasnovano ob upoštevanju njihovih pravic in potreb. Države članice imajo različne zgodovinske in nacionalne okvire ter bodo morda raje uveljavile višjo starostno mejo od 13 let. Vse dodatne previdnostne nacionalne omejitve dostopa bi bilo treba stalno vrednotiti in po možnosti ponovno oceniti, ko bodo družbeni mediji in druge digitalne storitve privzeto varni za otroke in mladostnike.

- **Okrepitev izvrševanja pravil za dostopanje raziskovalcev do podatkov in njihovo nadziranje.**

S členom 40 delegiranega akta o aktu o digitalnih storitvah iz julija 2025 se je načeloma odprla nova pot, da preverjeni raziskovalci dostopajo do podatkov spletnih platform. Ti podatki se lahko uporabijo za izvajanje raziskav, ki prispevajo k zaznavanju, prepoznavanju in razumevanju sistemskih tveganj ter k oceni ukrepov za zmanjšanje tveganja, ki spodbujajo varnost otrok na spletu.

Ali bo ta pot izpolnila pričakovanja, je odvisno od skladnosti ponudnikov družbenih medijev in drugih digitalnih storitev ter učinkovitega izvrševanja s strani regulatorjev. Opira se tudi na obseg zajetih storitev ter kakovost in kontinuiteto zagotovljenih podatkov. Komisija bi morala ovrednotiti operativno uspešnost zahtev iz člena 40 glede dostopa do podatkov in nadzora po prvih izkušnjah raziskovalcev na podlagi delegiranega akta. To je ključnega pomena za

zagotovitev, da spletne platforme nadalje ukrepajo v zvezi z zahtevami za dostop do podatkov za namene skladnosti, ocene tveganja in raziskav.

Obveznosti glede dostopa do podatkov niso le ključni element nabora orodij za preglednost iz akta o digitalnih storitvah, temveč so tudi del širših odgovornosti ponudnikov družbenih medijev in drugih digitalnih storitev za zmanjševanje tveganja. Tudi manjše platforme bi bilo treba spodbujati, naj raziskovalcem omogočijo dostop do podatkov glede na tveganja, ki jih te platforme predstavljajo za mladoletnike, in vlogo neodvisnega nadzora pri obravnavanju teh tveganj. Pri izvajanju člena 40 bi moral veljati standard uporabe vodilnih načel FAIR⁴ za upravljanje znanstvenih podatkov in skrbništvo nad njimi.

Priporočila za opolnomočenje otrok in mladostnikov na spletu

- **Razširitev varnih priložnosti, da bi lahko mladoletniki dejavno sodelovali pri oblikovanju okolja družbenih medijev+.**

Otroci in mladostniki bi morali imeti resnične priložnosti za dejavno oblikovanje zakonodaje, politik in izobraževalnih pobud, ki spodbujajo varnost in opolnomočenje otrok na spletu. Zato bi bilo treba razširiti uporabo orodij za udejstvovanje otrok in mladih pri tem delu. Natančneje, otroke bi bilo treba vključiti v sooblikovanje politik glede varnosti, programov usposabljanja, vrednotenja in smernic. Ukrepe bi bilo treba stalno spremljati in vrednotiti, da bi se ocenil njihov učinek na varnost in pravice otrok.

V postopkih udeležbe bi bilo treba zagotoviti, da otroci prejmejo jasne informacije, razumejo, kako se bodo njihovi prispevki uporabljali, in prejmejo povratne informacije o rezultatih. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti vključevanju otrok iz prikrajšanih, marginaliziranih in ranljivih skupin. Vse dejavnosti udejstvovanja, ki vključujejo otroke, bi morali spremljati ustrezni zaščitni ukrepi.

- **Okrepitev pritožbenih mehanizmov in pravic potrošnikov za otroke in mladostnike.**

Prijave in pritožbe otrok in mladostnikov bi morali ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev v postopkih moderiranja vsebin obravnavati prednostno. Nujno je treba okrepiti obveznosti ponudnikov v okviru obstoječih okvirov, da se zagotovi ustrezno financiranje telefonskih števil za pomoč in pritožbenih mehanizmov. Ti mehanizmi morajo biti prilagojeni starosti, uporabniku prijazni, dostopni in učinkoviti ter ohranjati zasebnost.

⁴ Vodilna načela FAIR za upravljanje znanstvenih podatkov in skrbništvo nad njimi so bila uvedena leta 2016 z objavo v reviji Scientific Data. Namen načel je izboljšati infrastrukturo, ki podpira ponovno uporabo akademskih podatkov, in sicer s povečanjem zmogljivosti strojev in posameznikov za iskanje in uporabo podatkov. Glej: Wilkinson, M.D., et al. (2016). [FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship](#) (Vodilna načela FAIR za upravljanje znanstvenih podatkov in skrbništvo nad njimi). Scientific Data, 3.

- **Vključevanje ukrepov digitalnega izobraževanja in opismenjevanja za mladoletnike, starše in skrbnike, učitelje in izobraževalce.**

Digitalno izobraževanje in pismenost bi morala biti del vseh ravni izobraževanja kot ključni osnovni spretnosti, ki ju morajo osvojiti mladoletniki, starši in učitelji. Prav tako bi bilo treba v digitalno izobraževanje za vse vključiti digitalno dobro počutje.

Prek izobraževanja bi bilo treba otroke in mladostnike usposobiti za kritično vrednotenje spletnih informacij in virov ter prepoznavanje tehnik manipulacije, vključno z dezinformacijami, globokimi ponaredki in ciljanim oglaševanjem. Mladoletnikom, staršem in učiteljem bi bilo treba podati razumevanje ustvarjanja in deljenja digitalnih vsebin ter kako algoritmi oblikujejo to, kar uporabniki vidijo in izkušajo v svetu družbenih medijev+.

S strukturiranim izobraževanjem o varnosti na spletu bi bilo treba priučiti praktične spretnosti na področju varstva osebnih podatkov, upravljanja nastavitve zasebnosti, ohranjanja varnih digitalnih identitet in prepoznavanja tveganj zlasti v družbenih medijih ter storitvah sporočanja in igralnih okoljih. Te spretnosti bi bilo treba razvijati postopoma od osnovnih varnostnih navad do bolj zapletenega razumevanja digitalnega odtisa, privolitve in tveganj, ki jih predstavljajo platforme. Za zdravo uporabo zaslonov bi bilo treba zagotoviti usmeritve glede uravnotežene uporabe, uravnavanja pozornosti in prepoznavanja prekomerne uporabe ali škodljivih vzorcev uporabe.

- **Ustvarjanje več priložnosti in vzpostavitev ustrezne infrastrukture za podporo nespletnim dejavnostim.**

Države članice in lokalni organi bi morali ohraniti in razširiti dostop do cenovno dostopnega športa, umetnosti, mladinskih klubov, knjižnic in skupnostnih prostorov, da bi pri mladoletnikih spodbudili zdravo udejstvovanje zunaj spleta in ustvarili privlačne alternative prekomerni uporabi zaslonov. Pri tem bi bilo treba vlagati v varna, vključujoča in starosti primerna okolja, v katerih se lahko mladoletniki povezujejo, učijo, igrajo in navezujejo pozitivne odnose znotraj svojih skupnosti.

- **Spodbujanje soustvarjanja smernic za starše.**

EU in države članice bi morale skupaj z združenji staršev spodbujati pripravo smernic za starše. Smernice bi lahko zagotovile jasne in dostopne nasvete za opolnomočenje staršev in skrbnikov pri podpiranju varnega, odgovornega in pozitivnega udejstvovanja mladoletnikov v okoljih družbenih medijev+. Zagotoviti

bi morale praktične nasvete na ključnih področjih, kot so varnost in zasebnost na spletu, digitalno dobro počutje, etična in odgovorna uporaba ter dostop do podpore.

- **Zagotovitev zadostnega javnega financiranja in skupnih standardov za organizacije civilne družbe in vrstniško svetovanje.**

EU in države članice bi morale zagotoviti, da centri za varnejši internet in primerljive organizacije civilne družbe še naprej prejemajo zadostna finančna sredstva in da njihovo delo temelji na skupnih standardih, ki so jih razvili strokovnjaki. To je bistveno za ohranjanje in nadaljnji razvoj njihovih dejavnosti, vključno z ozaveščanjem, usposabljanjem in podpornimi storitvami. Javno financiranje je ključno za zagotavljanje neodvisnosti in kohezije.

S finančnimi sredstvi bi bilo treba podpreti tudi nadaljnji razvoj vrstniškega svetovanja, telefonskih števil za pomoč, dežurnih telefonskih števil, učnih virov, kampanj ozaveščanja in dejavnosti za krepitev zmogljivosti. Dodatne naložbe bi bilo treba usmeriti v povečanje prepoznavnosti, dostopnosti in dosega teh dejavnosti, tudi med ranljivimi mladoletniki, ter v podporo pobudam, ki spodbujajo varnejša okolja družbenih medijev+.

- **Zagotovitev dolgoročnega financiranja obsežnih evropskih longitudinalnih raziskav in nadaljnje podpiranje naključnega kontrolnega preskušanja.**

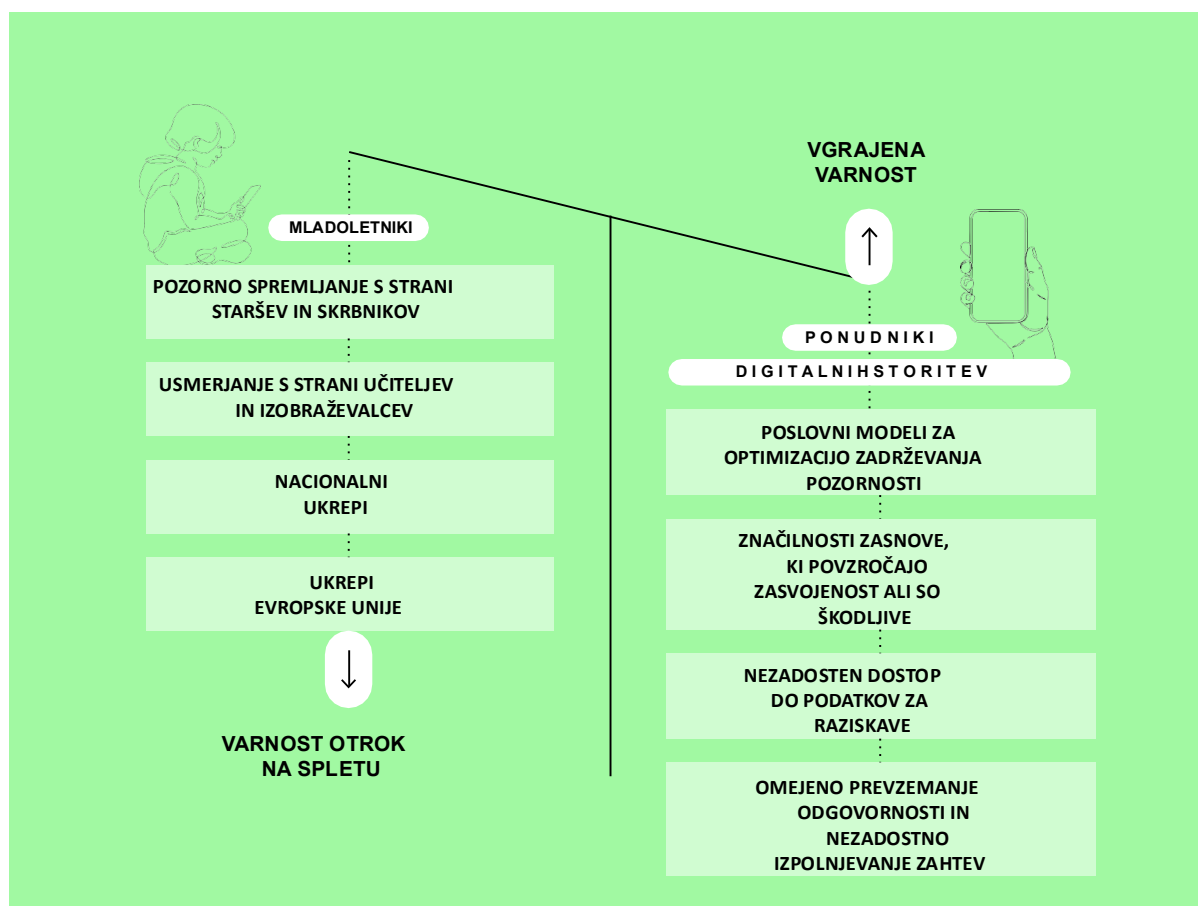
Primeri, kot je severnoameriška študija o kognitivnem razvoju možganov mladostnikov (študija ABCD)⁵, bi lahko navdihnili obsežne evropske longitudinalne raziskave v zvezi z varnostjo otrok na spletu. Razpoložljivost obsežnih evropskih longitudinalnih dokazov (ki bi zajemali desetletno ali daljše obdobje) je pomembna za podporo razvojnemu in nevrobiološkemu pristopu k varnosti otrok na spletu. Tako bi bilo mogoče odpraviti vrzeli v večinoma medsebojno povezanih ugotovitvah v evropskem okviru v zvezi z vplivom uporabe družbenih medijev in drugih digitalnih storitev na razvoj, telesno in duševno zdravje mladostnikov ter njihovo izpostavljenost škodljivim vplivom na spletu.

Za okrepitev dokazne podlage za oblikovanje politike je ključno tudi naključno kontrolirano preskušanje. Financiranje raziskav bi moralo izrecno podpirati razvojne in psihopatološke pristope k preiskovanju dovzetnosti mladostnikov za

⁵ Študija ABCD je najobsežnejša dolgoročna študija o razvoju možganov in zdravju otrok v Združenih državah. V okviru študije se spremlja vedenjski razvoj več kot 11 000 otrok, starih od 9 do 10 let, skozi adolescenco do zgodnje odraslosti. Zbrani podatki bodo omogočili pripravo temeljnih standardov za razvoj možganov mladostnikov ter proučevali vplive biološkega in družbenega spola, spanja, telesne dejavnosti in časa, preživetega pred zaslonom, na razvoj mladostnikov. Ugotovitve študije bodo pripomogle tudi k razumevanju razvoja težav z duševnim zdravjem med adolescenco in njihove povezave z zlorabo psihoaktivnih snovi.

spletna tveganja, na katere vplivajo družbeni in individualni dejavniki v otroštvu in adolescenci.

Slika 2: Uravnoteženje ekosistema: vgrajena varnost v okoljih družbenih medijev+

Varnost na spletu

NASVETI ZA OTROKE IN NAJSTNIKE

Zavedaj se svojih pravic – ne pozabi, da imaš na spletu pravico do varnosti in spoštovanja.

Bodi prijazen do drugih na spletu – družbeni mediji in igre bi morali biti pozitivna izkušnja za vse. Z drugimi ravnaj s spoštovanjem, ki bi ga želel biti sam deležen od drugih.

Pomisli, preden objaviš – fotografije, videoposnetki in komentarji lahko ostanejo na spletu za vedno. Deli le tisto, za kar ti ne bi bilo neprijetno, če bi drugi videli leta pozneje.

Zaščiti svoje osebne podatke – ne deli zasebnih podatkov, kot so polno ime, naslov, šola, telefonska številka, gesla ali lokacija v živo na spletu.

Ne pozabi, da je umetna inteligenca orodje in ne resnična oseba – umetna inteligenca ni nezmotljiva in lahko ustvari lažne informacije, lažne slike, videoposnetke, glasove in sporočila.

Preveri, preden zaupaš ali deliš – ni vse res, kar je na spletu. Ne zaupaj slepo informacijam, zlasti presenetljivim zgodbam, videoposnetkom ali sporočilom, in pred deljenjem informacije preveri v zanesljivih virih.

Prepoznavaj nevarnost – ustavi se in razmisli o nenavadnih zahtevah „prijateljevih prijateljev“, ponudbah, ki so „predobre, da bi bile resnične“ ali sporočili, ki te silijo v odločitve.

Ne odgovarjaj na zahteve po fotografijah ali prošnje za klepet od neznancev – če dvomiš o starosti ali identiteti osebe, prosi odraslega, naj preveri, kdo je (ali ji povej, da je „tvoj oče/mama poleg tebe“ in opazuj, kako odreagira).

Uporabi nastavitve zasebnosti in varnostne nastavitve – pazi na zasebnost svojih računov, uporablaj močna gesla in vključi dodatne varnostne elemente, kadar koli je to mogoče.

Ne deli zasebnih slik – nikoli ne deli intimnih fotografij ali videoposnetkov, tudi če te kdo sili k temu (zlasti, če še nimaš dopolnjenih 18 let). Ko jih enkrat deliš, nanje ne moreš več vplivati.

Blokiraj, prijavi in shrani dokaze – če te kdo na spletu ustrahuje, izvaja prevare, grozi ali povzroča, da se počutiš neprijetno, ga prijavi in blokiraj ter shrani posnetke zaslona ali sporočila.

Odrasli osebi, ki ji zaupaš, povej, če se ti nekaj zdi narobe – to ni trapasto in ne boš v težavah, če zaprosiš za pomoč.

Prispevaj k varnejšemu internetu – nauči se, kako delujejo aplikacije, igre, spletišča, algoritmi in umetna inteligenca, ter tudi drugim pomagaj, da ostanejo varni.

Uporabi svoj glas – sodeluj in sooblikuj prihodnost digitalnega sveta.

Varnost na spletu

NASVETI ZA STARŠE IN SKRBNIKE

Pomagajte otroku pri oblikovanju zdravih navad glede zaslona – omejite čas, preživet pred zaslonom, od popolne neuporabe zaslona za otroke od 0 do 2 let do starosti primernih omejitev uporabe pod vašim nadzorom za otroke, stare do 10 do 12 let. Pri mladostnikih, starih od 13 do 18 let, je treba še vedno razpravljati o omejitvah časa, preživetega pred zaslonom, da bodo imeli dovolj časa za študij in srečevanje s prijatelji v živo.

Preverite, ali so aplikacije in igre primerne za starost vašega otroka.

Pri mlajših otrocih (do 12 let) **mora biti med uporabo igralnih konzol in naprav vedno prisotna odrasla oseba.**

Ne dovolite naprav v kopalnici, v spalnici ali pri jedi.

Bodite pozorni na ton njihovih pogovorov na spletu in med igranjem iger. Bodite pozorni na opozorilne znake.

Skupaj preživljajte čas na spletu – prosite svojega otroka, naj si svojo najljubšo vsebino ogleda skupaj z vami.

Ne kritizirajte „njihovih zadev“ – pomagajte otroku, da sam oblikuje svojo presojo (tako boste pridobili tudi predstavo o tem, kaj predlaga njegov algoritem).

Spodbudite otroka k pogovoru z vami, če jih skrbi kaj na spletu – pomirite ga, da mu boste pomagali, ne pa ga krivili, kaznovali ali mu odvzeli naprave.

Nadaljujte pogovore o varnosti na spletu, tudi ko vaš otrok počasi odrasča, v starosti 16 do 18 let in še pozneje.

Izogibajte se spletnim objavam svojih otrok – pred deljenjem fotografij ali videoposnetkov svojih otrok ali najstnikov na spletu skrbno razmislite. Neznanci in umetna inteligenca lahko te informacije uporabijo na številne načine.

Bodite dober zgled – ko so vaši otroci v bližini, ne bodite prilepljeni na svojo napravo. Posvetite jim pozornost, ki si jo zaslužijo, in ne zamudite pomembnih trenutkov in pogovorov s svojim otrokom.

Seznam vseh priporočil sopredsedujočih po poglavjih

Poglavje 1: razvojni pristop k varnosti otrok na spletu

1. Oblikovanje in uporaba starosti primernih spletnih ukrepov za zaščito otrok
2. Zagotavljanje varnih spletnih prostorov za mladoletnike in mladoletnice
3. Opolnomočenje mladoletnikov in njihovih podpornih krogov
4. (0 do 2 leti) – Povečanje ozaveščenosti skrbnikov o razvojnem pomenu neposredne človeške interakcije, začeni v zgodnjem otroštvu
5. (0 do 2 leti) – Preprečevanje uporabe družbenih medijev in drugih digitalnih storitev ter zagotavljanje čim manjše izpostavljenosti zaslonom, zlasti za otroke, mlajše od 3 let
6. (0 do 2 leti) – Omejitev razširjanja podatkov o otrocih po profilih družbenih medijev
7. (3 do 12 let) – Zagotavljanje strukturirane, nadzorovane uporabe za otroke na spletu
8. (3 do 12 let) – Ponujanje kakovostnega digitalnega izobraževanja in izobraževanja o dobrem počutju otrokom in njihovim podpornim krogom
9. (13 do 18 let) – Zagotavljanje postopoma vedno bolj samostojne uporabe za mladostnike na spletu

Poglavje 2: dokazi o tveganjih, s katerimi se mladoletniki soočajo na spletu

10. Opiranje na dokaze na premalo proučenih področjih za okrepitev z dokazi podprtega oblikovanja politik
11. Družbeni mediji in druge digitalne storitve bi morali v oblikovanje strategij in orodij za zmanjševanje tveganja dejavno vključiti neodvisno strokovno znanje akademske skupnosti
12. Zagotovitev dolgoročnega financiranja obsežnih evropskih longitudinalnih raziskav in nadaljnje podpiranje naključnega kontrolnega preskušanja
13. Naložbe v varno skupno evropsko raziskovalno infrastrukturo, da se omogoči varen dostop do podatkov mladoletnikov
14. Okrepitev izvrševanja pravil za dostopanje raziskovalcev do podatkov in njihovo nadziranje

Poglavje 3: zaščita mladoletnikov v hitro spreminjajočem se okolju družbenih medijev+

15. Predlog usklajene omejitve dostopa do družbenih medijev in drugih digitalnih storitev za otroke, mlajše od 13 let, po vsej EU
16. Uvedba učinkovitih sistemov zagotavljanja starosti za preverjanje starosti ter podpiranje vgrajene varnosti in starosti primernih pristopov za zaščito in opolnomočenje mladoletnikov na spletu
17. Razširitev in uskladitev pravil o ključnih varnostnih elementih v zasnovi družbenih medijev in drugih digitalnih storitev
18. Prenos dokaznega bremena na ponudnike družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, da dokažejo, da so njihovi proizvodi in storitve varni za mladoletnike
19. Okrepitev zmogljivosti za izvrševanje in vrednotenje
20. Hitro sprejetje ukrepov za zagotovitev, da imajo ponudniki družbenih medijev in drugih ponudniki jasne obveznosti preprečevanja, odkrivanja, prijavljanja in blokiranja spolne zlorabe otrok na spletu, tudi v medosebni komunikaciji
21. Države članice lahko za starost nad 13 let uvedejo dodatne previdnostne omejitve dostopa do družbenih medijev in drugih digitalnih storitev
22. Okrepitev politik varstva potrošnikov za zaščito mladoletnikov na spletu
23. Stalno spremljanje in vrednotenje učinka ukrepov, ki se izvajajo
24. Pri obdelavi podatkov otrok v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov bi morali ponudniki družbenih medijev in drugih digitalnih storitev zagotavljati, da se upoštevajo predvsem koristi otrok
25. Zagotavljanje učinkovitega izvajanja direktive o odgovornosti za proizvode

Poglavje 4: opolnomočenje mladoletnikov za varno krmarjenje po digitalnem svetu

26. Razširitev varnih priložnosti, da bi lahko mladoletniki dejavno sodelovali pri oblikovanju okolja družbenih medijev+
27. Okrepitev pritožbenih mehanizmov in pravic potrošnikov za otroke in mladostnike
28. Financiranje in spodbujanje vzpostavitve in uporabe družbenih medijev in drugih digitalnih storitev, ki temeljijo na vrednotah EU, kjer lahko mladoletniki varno komunicirajo med seboj
29. Vključevanje ukrepov digitalnega izobraževanja in opismenjevanja za mladoletnike, starše in skrbnike, učitelje in izobraževalce
30. Ustvarjanje več priložnosti in vzpostavitev ustrezne infrastrukture za podporo nespletnim dejavnostim
31. Spodbujanje soustvarjanja smernic za starše
32. Zagotavljanje stalne podpore staršem in oskrbovalcem z najsodobnejšimi ter posodobljenimi orodji za nadzor in spremljanje

33. Zagotovitev zadostnega javnega financiranja in skupnih standardov za organizacije civilne družbe in vrstniško svetovanje
34. Omogočanje zdravstvenemu sistemu, da diagnosticira in zdravi zasvojenost in druge duševne motnje, povezane z uporabo družbenih medijev in drugih digitalnih storitev
35. Podpora usposabljanju učiteljev, da bi vključili digitalno in medijsko pismenost ter pritegnili starše
36. Spodbujanje pismenosti na področju umetne inteligence kot sestavnega dela digitalnega izobraževanja
37. Šole bi morale zagotoviti strukturirane priložnosti za izboljšanje duševnega zdravja in digitalnega dobrega počutja
38. Pri odzivanju izobraževalnega sistema bi bilo treba posebno pozornost nameniti ranljivim skupinam
39. Vlaganje v varno, preventivno, trdno in zaupanja vredno izobraževalno digitalno infrastrukturo

Končne opombe – predgovor

- ⁱ Evropska komisija (2026). [Digitalno desetletje – poročilo Eurobarometer – februar–marec 2026](#).
- ⁱⁱ Dansko predsedstvo, Svet Evropske unije (2026). [Jutlandska deklaracija: Oblikovanje varnega spletnega sveta za mladoletnike](#).
- ⁱⁱⁱ Evropski parlament (2025). [Zaščita mladoletnikov na spletu – Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. novembra 2025 o zaščiti mladoletnikov na spletu \(2025/2060\(INI\)\)](#).
- ^{iv} Evropski svet (2026). [Sklepi Evropskega sveta](#), 19. marec 2026.
- ^v Skupina G7 (2026). [Poziv voditeljev in voditeljic k varnejšemu digitalnemu prostoru za mladoletnike](#).
- ^{vi} Otroška bolnišnica v Philadelphiji (2026). [Age Limits Alone Won't Fix Smartphone Risks, Suggests Children's Hospital of Philadelphia Study](#) (Starostne omejitve same po sebi ne bodo odpravile tveganj, ki jih prinašajo pametni telefoni, ugotavlja študija, ki jo je izvedla otroška bolnišnica v Philadelphiji). Dostop 12. julij 2026.